

N:o 57.

Ank. till Riksd. kansli den 24 mars 1905, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition, angående försäljning till Örebro stad af de landssekretern, landskamrern och landtränmästaren i Örebro län förr anslagna löningsjordar, belägna å den s. k. Boskärsängen inom Örebro stads område.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition (n:o 61) har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 20 sistlidne januari föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att de landssekretern, landskamrern och landtränmästaren i Örebro län förr anslagna löningsjordar, belägna å den s. k. Boskärsängen inom Örebro stads område, måtte till Örebro stad försäljas mot en köpeskillning, hvars belopp skulle på stadens bekostnad bestämmas i den ordning, som i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof vore stadgad i kungl. förordningen den 14 april 1866, under iakttagande därvid, att köpeskillingen icke finge understiga 5,310 kronor samt under villkor i öfrigt, att köpeskillingen till länets ränteri inlevererades senast den 14 mars 1906, då jordområdena finge af staden tillträdas;

dels ock att köpeskillingen för ifrågavarande jordområde måtte, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar,

användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

I detta ärende har departementschefen till ofvanberörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Uti en till Eders Kungl. Maj:t ställd, af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Örebro län med underdånigt utlåtande den 29 november 1904, jämte underdåniga yttranden af magistraten i Örebro och domänintendenten i länet, öfverlämnad skrift hafva stadsfullmäktige i Örebro i underdånighet anhållit om tillstånd för staden att till vissa angifna pris förvärfva de landssekretern, landskamrern och landtränmästaren i nämnda län förut anslagna löningsjordar, belägna å den s. k. Boskärsängen inom stadens område.

Till följd af nådig remiss har domänstyrelsen häröfver afgifvit underdånigt utlåtande och däri till en början erinrat, hurusom, sedan på 1880-talet fråga uppstått om försäljning af den landtränmästaren i Örebro län förut anslagna löningsjord å den s. k. Boskärsängen inom Örebro stads område samt Örebro stad framställt anspråk på äganderätt till lägenheten och hänvisats att å ort och ställe, som verderborde, i laga ordning anhängiggöra och utföra den talan, hvartill omständigheterna föranledde, Eders Kungl. Maj:t, efter det stadsfullmäktige i Örebro bemyndigat drätselkammaren därstädes att anhängiggöra rättegång om återvinning af ifrågavarande jord, genom nådigt bref den 13 juni 1890 uppdragit åt domänstyrelsen att under fem års tid från den 14 mars 1891 utarrendera lägenheten, hvarefter Eders Kungl. Maj:t i nådigt bref den 21 september 1895, i afbidan på det utslag, som Eders Kungl. Maj:t komme att meddela i anledning af Örebro stadsfullmäktiges framställning rörande hushållningen med den till staden på 1600-talet donerade, men sedermera till enskilde komna jord, benämnd sjätte-delsjorden, anbefallt styrelsen att ombesörja lägenhetens utarrendering under ytterligare fem års tid från den 14 mars 1896.

Efter anmälan, att arrendetiden jämväl för de för statsverkets räkning utarrenderade, landssekretern och landskamrern i länet förut anslagna löningsjordar å den s. k. Boskärsängen utginge den 14 mars 1901, bemyndigade Eders Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 30 juni 1899, då stadsfullmäktiges ofvanberörda framställning ännu vore beroende på Eders Kungl. Maj:ts pröfning, domänstyrelsen att på de för kronan förmånligaste villkor, som kunde betingas, utarrendera samtliga tre lägenheterna under en tid af ytterligare fem år från den 14 mars 1901.

Domänstyrelsen har uti sitt underdåniga utlåtande vidare meddelat, att vid den utarrendering af lägenheterna, som på grund af

sistberörda nådiga bref ägt rum, i årligt arrende för nämnda landssekretern, landskamrern och landtränmästaren förut anslagna jordar erhållits respektive 56 kronor 84 öre, 53 kronor 71 öre samt 52 kronor 97 öre och att, då lägenheterna således tillhörde antalet af sådana mindre kronoegendomar, som vid inträffande arrendeledighet borde försäljas, under år 1903 å lägenheterna förrättats arrende- och saluvärderingar samt att af de härvid förda instrument inhämtades, bland annat,

att lägenheterna, som vore belägna å Örebro stads södra ägoområde öster om lägenheten Ekäng och samtliga genomskures af den s. k. ängsvägen från Örebro stad samt saknade kronan tillhöriga åbyggnader, å Örebro stads ägokarta af år 1811 upptoges, landssekreterens löningsjord under n:o 976 med en areal af 2 tunnland $8\frac{3}{4}$ kappland eller 1 hektar 12,30 ar, landskamrerns under n:o 975 om 2 tunnland $4\frac{3}{4}$ kappland eller 1 hektar 6,10 ar och landtränmästarens under n:o 972 om 2 tunnland $9\frac{1}{4}$ kappland eller 1 hektar 13 ar, allt åker;

att taxeringsvärdet för lägenheterna i nu nämnd ordning af 1903 års taxeringsmyndigheter bestämts till respektive 1,800 kronor, 1,700 kronor och 1,800 kronor;

att hvar och en af lägenheterna, utarrenderad på 5 års tid, ansetts betinga ett arrendevärde af 60 kronor och på 10 års tid 65 kronor; samt

att saluvärdet uppskattats till respektive 1,800 kronor, 1,700 kronor och 1,810 kronor.

Med den skrifvelse, hvarmed Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet till domänstyrelsen insändt uppskattningsinstrumenten, har enligt styrelsens underdåniga utlåtande tillika öfverlämnats en från stadsfullmäktige i Örebro till Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ställd skrifvelse, hvaruti stadsfullmäktige till svar å en af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i skrifvelse den 12 februari 1904 gjord förfrågan, huruvida, då stadens drätselkammare dittills ännu icke vidtagit någon åtgärd för återvinnande af någon utaf ifrågavarande tre lägenheter, stadsfullmäktige fortfarande vidhölle sina anspråk på dessa lägenheter, meddelat, att Örebro stad icke vidare gjorde anspråk på äganderätten till någon af desamma, hvarjämte Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande för egen del i sin berörda skrifvelse till domänstyrelsen hemställt, att lägenheterna efter arrendetidens utgång icke vidare måtte i kronans ägo bibehållas.

Uti sin ofvanberörda skrifvelse hafva nu stadsfullmäktige i Örebro, med åberopande af utdrag utaf ett vid stadsfullmäktiges sammanträde

den 12 oktober 1904 fördt protokoll, utvisande den utredning, som efter företagen undersökning vunnits i fråga om stadens rätt till ifrågavarande tre jordar, och under anförande, att endast på grund däraf, att stadens påstående, att dessa jordar vore till staden af kronan donerade, icke kunnat med laglig bevisning fullgiltigt stödjas, staden afstått från anspråket på äganderätt till desamma, i underdånighet hemställt, huruvida icke Eders Kungl. Maj:t täcktes föranstalta därom, att staden finge för ofvanberörda, af uppskattningsmännen lägenheterna åsatta saluvärden från kronan förvärfva lägenheterna; och hafva stadsfullmäktige ytterligare framhållit — förutom den omständigheten, att staden sedan gammalt haft ett, om ock tvistigt anspråk på lägenheterna, hvarifrån staden frivilligt till fromma för staten afstått — att det icke torde ligga statens intresse allt för fjärran att förhindra ett oordnad bebyggande af stadens yttre, icke planlagda område, inom hvilket jordarna vore belägna, att staden med skäl kunde frukta ett sådant bebyggande af lägenheterna, därest de komme i enskild hand, samt att den af staden erbjudna köpeskillingen torde anses fullt motsvara lägenheternas nuvarande värde.

Ifrågavarande underdåniga ansökning har såväl af magistraten i Örebro som af domänintendenten och Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet förordats till nådigt bifall. Domänintendenten har härvid anfört, att i den vid uppskattningsförrättningarna å lägenheterna verkställda värdering någon förändring ej kunde anses föranledd, att styckning i smålägenheter icke kunde vara önskvärd, innan området kommit i åtnjutande af de för dess bebyggande i hygieniskt afseende nödiga betingelserna af dränering och vattenledning, men att däremot staden, för att förhindra jordens oordnade bebyggande, borde anses hafva förmånsrätt till inköp. Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har framhållit, att anledning till ifrågavarande jordars bibehållande för kronan efter nu löpande arrendeperiods utgång icke föreläge samt att hvad stadsfullmäktige till stöd för den underdåniga ansökningen anfört syntes kunna utgöra skäl för undantag i detta fall från bestämmelsen, att dylika mindre kronolägenheter skulle å offentlig auktion till försäljning utbjudas.

För egen del har domänstyrelsen, då, såvidt styrelsen hade sig bekant, ifrågavarande lägenheter ej lämpligen kunde för något statens behof användas, i underdånighet hemställt, att desamma måtte få af Örebro stad med äganderätt öfvertagas vid nu löpande arrendeperiods utgång den 14 mars 1906 mot en köpeskilling, motsvarande de lägenheterna åsatta saluvärden, tillsammans 5,310 kronor, att senast sist-

nämnda dag till Örebro läns ränteri inlevereras, hvarjämte styrelsen ansett, att köpeskillingen borde användas på enahanda sätt, som vore bestämdt i fråga om köpeskillingar för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning ägde rum jämlikt nådiga brefvet den 29 maj 1874.»

Utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 24 mars 1905.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.